

Смірнова Олега Ювеналійовича,

СКАРГА/ПОВІДОМЛЕННЯ
про наявність фактів академічного плагіату
в кандидатській дисертації Салогуб І. І.

Керуючись пп. 2–7 «Порядку розгляду скарг/повідомлень щодо фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації», затвердженого на засіданні Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти 24 жовтня 2023 р. (протокол № 16 (45); зі змінами (протокол № 21 (50) від 26.12.2023 та № 10 (60) від 14.05.2024)), повідомляю про факти академічного плагіату в кандидатській Салогуб І. І.:

Салогуб Ірина Іванівна. Розвиток і регулювання фінансово-кредитних відносин в аграрній сфері. – Дис. ... кандидата економічних наук (спец. 08.00.03 – економіка та управління національним господарством). – Полтава, 2020.

Науковий керівник – **Зоря Олексій Петрович**, доктор економічних наук, доцент кафедри фінансів і кредиту Полтавської державної аграрної академії.

Офіційні опоненти:

- **Макаренко Юлія Петрівна**, доктор економічних наук, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара;
- **Рунчева Наталія Вікторівна**, доктор економічних наук, доцент, проректор з науково-педагогічної та наукової роботи Бердянського університету менеджменту і бізнесу.

Робота була виконана в Полтавській державній аграрній академії Міністерства освіти і науки України.

Дисертація була захищена 24 червня 2020 р. на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 44.887.01 у Полтавській державній аграрній академії.

Учений секретар спеціалізованої вченої ради – **Аранчій В. І.**

Дисертація і автореферат Салогуб І. І. розміщені на сайті Національного репозитарію академічних текстів за адресою <https://nrat.ukrintei.ua/searchdoc/0420U100841/>.

За даними автореферату (с. 16–17) та дисертації (с. 10), Салогуб І. І. має 12 публікацій за темою дисертації: одна стаття за 2015 р., чотири за 2019 р., сім за 2020 р.

Стаття за 2015 рік має такі вихідні дані (цитую за авторефератом, с. 16):

1. **Салогуб І. І. Особливості фінансово-кредитних відносин в аграрній сфері.** Наукові праці Полтавської державної аграрної академії. 2015. Вип. 1 (10). С. 304-309. [Наукове фахове видання].

Однак у виданні «Наукові праці Полтавської державної аграрної академії» за 2015 р., вип. 1 (10) така стаття відсутня, а замість неї вказана стаття: **Макаренко П. М., Пілявський В. І. Методи економічного аналізу використання ресурсного потенціалу земель у підприємствах агропромислового виробництва** (с. 304–320) (див. зміст тут: <https://www.pdau.edu.ua/content/naukovi-praci-poltavskoyi-derzhavnoyi-agrarnoyi-akademiyi-seriya-ekonomichni-nauky-vypusk-18>, вебархівна копія змісту від 27 лютого 2022 р.: <https://web.archive.org/web/20220227002524/https://www.pdau.edu.ua/content/naukovi-praci->

poltavskoyi-derzhavnoyi-agrarnoyi-akademiyi-seriya-ekonomichni-nauky-vypusk-18; сам журнал є на сайті тут: <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/3549/maketvyp110.pdf>.

Таким чином виникає питання, чи існує взагалі стаття І. Салогуб, яка зазначена в списку праць дисертантки в авторефераті під №1 (с. 16) та в дисертації під №1 (с. 10 та 209), а також у списку використаних джерел у дисертації під №149 (с. 198).

У «Рекомендаціях щодо запобігання академічному плагіату та його виявлення в наукових роботах (авторефератах, дисертаціях, монографіях, наукових доповідях, статтях тощо)» (Лист МОНУ №1/11-8681 від 15.08.2018) зазначається наступне:

- п. 1.2. Академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства (ч. 4 ст. 42 Закону України «Про освіту»);
- п. 2. Академічним плагіатом є:
 - 2.1 Відтворення в тексті наукової роботи без змін, з незначними змінами, або в перекладі тексту іншого автора (інших авторів), обсягом від речення і більше, без посилання на автора (авторів) відтвореного тексту.
 - 2.2. Відтворення в тексті наукової роботи, повністю або частково, тексту іншого автора (інших авторів) через його перефразування чи довільний переказ без посилання на автора (авторів) відтвореного тексту.

У кандидатській дисертації І. І. Салогуб виявлені факти порушення академічної доброчесності, які підпадають під визначення академічного плагіату (пп. 1.2, 2.1 і 2.2 зазначених «Рекомендацій»).

Установлено, що дисертація І. І. Салогуб містить текстові збіги (плагіат) з такими джерелами:

1. Долгачева Т. С. Развитие кредитования как фактора обеспечения воспроизводства в сельском хозяйстве. – Дисс. ... кандидата экономических наук (спец. 08.00.05 – экономика и управление народным хозяйством). – Воронеж, 2015. (Дисертація розміщена на офіційному сайті: «Воронежский Государственный Аграрный Университет им. Императора Петра Первого» <https://ds.vsau.ru/wp-content/uploads/2015/11/диссертация-Долгачевой-24-ноября.pdf>; вебархівна копія від 17.05.2018 року: <https://web.archive.org/web/20180517083635/https://ds.vsau.ru/wp-content/uploads/2015/11/диссертация-Долгачевой-24-ноября.pdf>).
2. Антонов А. В. Економічний розвиток сільських територій: міжнародний досвід кредитування // Державне управління: удосконалення та розвиток. – 2010, № 8. (<http://www.dy.nayka.com.ua/index.php?op=1&z=532>).
3. Бондаренко Н. В., Корнега А. О. Державне регулювання системи кредитування аграрної галузі // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2017, вип. 15, с. 485–490. (<http://global-national.in.ua/issue-15-2017/23-vipusk-15-lyutij-2017-r/2816-bondarenko-n-v-kornega-a-o-derzhavne-regulyuvannya-sistemi-kredituvannya-agrarnoji-galuzi>)
4. Артем'єва О. О. Банківське кредитування АПК: сучасний стан та перспективи розвитку // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство. – 2018. – Вип. 21(1). – С. 13–18. ([https://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=Nvuumevcg_2018_21\(1\)_4](https://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=Nvuumevcg_2018_21(1)_4)).

5. Сидор Г. В. **Кредитне забезпечення розвитку сільського господарства.** – Дис. ... кандидата економічних наук (спец. 08.00.08 – гроші, фінанси і кредит). – Тернопіль, 2015. (На сайті НРАТ за адресою <https://nrat.ukrintei.ua/searchdoc/0415U000856/> файл дисертації присутній, але має обсяг 0 байт; повністю він викладений на сайті університету <http://dspace.wunu.edu.ua/jspui/bitstream/316497/4855/1/Сидор%20дисертація.pdf>).
6. Пахомова А. О. **Специфіка державного управління аграрною наукою** // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Юриспруденція. – 2017, № 29, том 1, с. 68–70. (https://vestnik-pravo.mgu.od.ua/archive/juspradenc29/part_1/juspradenc29-1.pdf#2)
7. Тельнова Н. Н., Шеховцова С. Р. **Организация государственного стимулирования инновационной деятельности в АПК** // Международный научно-исследовательский журнал. – 2013, №7-3 (14), с. 74–75. (Стаття розміщена на офіційному сайті: <https://cyberleninka.ru/article/n/organizatsiya-gosudarstvennogo-stimulirovaniya-innovatsionnoy-deyatelnosti-v-apk/viewer>; бібліографічні дані статті – на кнопці «лапки» на сайті <https://cyberleninka.ru/article/n/organizatsiya-gosudarstvennogo-stimulirovaniya-innovatsionnoy-deyatelnosti-v-apk>, адреса для завантаження файла: <https://cyberleninka.ru/article/n/organizatsiya-gosudarstvennogo-stimulirovaniya-innovatsionnoy-deyatelnosti-v-apk/pdf>).
8. Пилюгина Л. В. **Основные направления регулирования финансово-кредитных отношений в АПК** // Известия ОГАУ. – 2009, №23-1, с. 137–140. (Стаття розміщена на офіційному сайті: <https://cyberleninka.ru/article/n/osnovnye-napravleniya-regulirovaniya-finansovo-kreditnyh-otnosheniy-v-apk/viewer>; бібліографічні дані статті – на кнопці «лапки» на сайті <https://cyberleninka.ru/article/n/osnovnye-napravleniya-regulirovaniya-finansovo-kreditnyh-otnosheniy-v-apk>, адреса для завантаження файла: <https://cyberleninka.ru/article/n/osnovnye-napravleniya-regulirovaniya-finansovo-kreditnyh-otnosheniy-v-apk/pdf>).
9. Юняева Р. Р., Частухина Ю. Ю., Курмаева Г. И. **Оценка эффективности государственной поддержки системы кредитования сельскохозяйственных предприятий** // Известия Пензенского государственного педагогического университета им. В. Г. Беллинского. – 2012, №28, с. 647–651. (Стаття розміщена на офіційному сайті: <https://cyberleninka.ru/article/n/otsenka-effektivnosti-gosudarstvennoy-podderzhki-sistemy-kreditovaniya-selskohozyaystvennyh-predpriyatiy/viewer>; бібліографічні дані статті – на кнопці «лапки» на сайті <https://cyberleninka.ru/article/n/otsenka-effektivnosti-gosudarstvennoy-podderzhki-sistemy-kreditovaniya-selskohozyaystvennyh-predpriyatiy>, адреса для завантаження файла: <https://cyberleninka.ru/article/n/otsenka-effektivnosti-gosudarstvennoy-podderzhki-sistemy-kreditovaniya-selskohozyaystvennyh-predpriyatiy/pdf>).
10. Камилев М. К., Камилева П. Д., Камилева З. М. **Проблемы повышения инвестиционной привлекательности АПК** // Региональные проблемы преобразования экономики. – 2014, №7 (45), с. 92–97. (Стаття розміщена на офіційному сайті: <https://cyberleninka.ru/article/n/problemy-povysheniya-investitsionnoy-privlekatelnosti-apk/viewer>; бібліографічні дані статті – на кнопці «лапки» на сайті <https://cyberleninka.ru/article/n/problemy-povysheniya-investitsionnoy-privlekatelnosti-apk>, адреса для завантаження файла: <https://cyberleninka.ru/article/n/problemy-povysheniya-investitsionnoy-privlekatelnosti-apk/pdf>).
11. Цветков В. А., Шутьков А. А., Дудин М. Н., Лясников Н. В. **Повышение инвестиционной привлекательности отрасли сельского хозяйства в России** // Финансы: теория и практика. – 2018, №3, с. 6–21. (Стаття розміщена на офіційному сайті: <https://cyberleninka.ru/article/n/povyshenie-investitsionnoy-privlekatelnosti-otrasli-selskogo-hozyaystva-v-rossii/viewer>; бібліографічні дані статті – на кнопці «лапки» на сайті <https://cyberleninka.ru/article/n/povyshenie-investitsionnoy-privlekatelnosti-otrasli-selskogo-hozyaystva-v-rossii>, адреса для завантаження файла:

<https://cyberleninka.ru/article/n/povyshenie-investitsionnoy-privlekatelnosti-otrasli-selskogo-hozyaystva-v-rossii/pdf>).

Дисертація Долгачової, стаття А. Антонова, стаття Н. Бондаренко і А. Корнеги, дисертація Г. Сидор, стаття А. Пахомової, стаття Н. Тельнової і С. Шеховцової, стаття Пілюгіної, стаття Юняєвої зі співавт., стаття Камілова зі співавт., стаття Цветкова зі співавторами відсутні в «Списку використаних джерел» дисертації І. І. Салогуб.

Стаття О. Артем'євої є в «Списку використаних джерел» дисертації І. І. Салогуб під №9 і згадується в її дисертації на сс. 31, 97, 98 та 103, тому в Порівняльній таблиці (Додаток 1) наведені збіги з цією статтею тільки тих фрагментів дисертації Салогуб, які не мають відповідних покликань.

Основний матеріал дисертації Салогуб І. І. (без Анотації, Списку публікацій, Змісту, Вступу, Списку використаних джерел та Додатків) викладений на сс. 24–184 (усього – 161 сторінка).

Академічний плагіат виявлений на сс. 24–36, 38, 56, 67–69, 71–107, 114–116, 118–124, 133, 139–140, 142–149, 153–167, 169–170, 173–176, 178–180, 183 (усього 101 сторінка) основного тексту, **що складає 62,7%**.

Значна частина дисертації Салогуб переписана з російської дисертації Т. С. Долгачової, захищеної у Воронежі в 2015 р. – це сс. 25–36, 67–68, 71–79, 87–95, 101–103, 122–124, 140, 142–148, 179–180, 183 – усього 49 сторінок, що складає 30% основного тексту, включно з висновками до розділів 1, 2 і 3, а також висновком №5 до дисертації.

А стаття дагестанських вчених (Камілов М. К., Камілова П. Д., Камілова З. М. «Проблеми підвищення інвестиційної привлекательності АПК») **була повністю** «включена у склад» дисертації Салогуб і зайняла сторінки 153–163.

Переписуючи текст з російських джерел, І. Салогуб **18 разів** здійснювала заміни слів чи висловів про Росію чи щось російське на українські відповідники, наприклад:

- «Центральным банком Российской Федерации» → «НБУ» (с. 27);
- «в России» → «в Україні» (с. 35, с. 93, с. 163);
- «на российском опыте» → «на вітчизняному досвіді» (с. 78);
- «для России» → «для України» (с. 79);
- «для российского аграрного сектора» → «для вітчизняного аграрного сектора» (с. 89);
- «ЦБ РФ» → «НБУ» (рис. 2.2 на с. 91);
- «Россельхозбанку» → «комерційним банкам» (с. 92);
- «федеральных и региональных органов власти» → «державних органів влади» (с. 95);
- «на рубль предоставленных средств» → «на одиницю наданих коштів» (с. 95);
- «рубль» → «гривня» (с. 121);
- «России» → «нашої держави» (с. 143);
- «В России» → «у нашій державі» (с. 145);
- «России» → «України» (с. 153, с. 156);
- «в российском АПК» → «у вітчизняній аграрній сфері» (с. 154);
- «российских исследований» → «вітчизняних досліджень» (с. 163).

Усі ці заміни «російського» на «українське» свідчать про те, що вона була свідома своїх дій щодо неприпустимості простого копіювання російського тексту без відповідних коректив та щодо наслідків неправомірного використання чужих текстів без належних покликань.

Окрім подібних замін Салогуб під час переписування в свою дисертацію російської статті М. Камілова зі співавторами просто видалила з чужого тексту згадування республіки Дагестан, Росії, норм законодавства Російської Федерації. Фразу «в соответствии с

Гражданским кодексом РФ» вона поміняла на «у відповідність до вимог сьогодення» (!, с. 160), а чужий вислів «**Авторы статьи считают, что**» просто замінила на вислів «**На нашу думку**» (с. 94 статті → с. 156 дисертації), на що вказано у коментарях у Порівняльній таблиці (Додаток 1 до скарги).

Склалося таке враження, що основною «науковою роботою», виконаною особисто дисертанткою, виявилися наступні заміни висловів у чужих текстах: «АПК» – на «аграрна сфера» або «аграрний сектор»; «сільськогосподарський» – на «аграрний»; «аграрний сектор» чи «сільське господарство» – на «аграрна сфера»; «організації» – на «підприємства»; «суб'єкти аграрного виробництва» – на «аграрні товаровиробники» тощо.

Також Салогуб не тільки переписувала чужий текст разом з висловом «на нашу думку», але й вставляла цей вислів до переписаного тексту, на що не мала жодного права.

Не дивлячись на свою заяву на титульній сторінці дисертації – «Дисертація містить результати власних досліджень. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело _____ / І. І. Салогуб», – дисертантка, просто переклавши українською чужі російські таблиці та рисунки, **14 разів** у відповідних місцях зазначала наступне:

- «Джерело: систематизовано автором» (табл. 1.1 на с. 27; рис. 1.1 на с. 32; рис. 1.3 на с. 36; рис. 1.4 на с. 38; табл. 1.2 на с. 69; рис. 2.1 на с. 90; рис. 2.2 на с. 91; рис. 3.1 на с. 133);
- «Джерело: побудовано автором» (рис. 1.2 на с. 33; рис. 1.8 на с. 68; рис. 2.3 на с. 96; табл. 2.1 на с. 100; рис. 3.6 на с. 164);
- «Джерело: розроблено автором» (рис. 3.3 на с. 142).

Це означає, що відповідна заява Салогуб про наявність «посилання на відповідне джерело» у випадку «використання ідей, результатів і текстів інших авторів» є свідомим обдурюванням членів спеціалізованої вченої ради.

Дисертації І. Салогуб присвячені дві публікації: під назвою «Псевдонауковці Держаудитслужби» на сайті «Останній бастион» від 29.09.2023 (https://bastion.tv/psevdonaukovci-derzhauditsluzhbi_n58075) та під назвою «Ірина Салогуб: чергова кандидатка економічних наук із Полтави захистилася на крадених російських текстах» на сайті «Плагиат і фальсифікації в наукових працях» (<https://false-science-ua.odoo.com/irina-salogub-cherгова-kandidatka-ekonomichnikh-nauk-iz-poltavi-zakhistilasia-na-kradenikh-rosiiskikh-tekstakh>).

Наявні збіги текстів без зазначення покликань **порушують вимоги**, встановлені **статтею 42 Закону України «Про освіту»** щодо академічної доброчесності, а також порушують дійсні на момент захисту (2020 рік) **вимоги «Порядку присудження наукових ступенів»**, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 р. № 567 (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/567-2013-п#Text>):

«9. Дисертація на здобуття наукового ступеня є кваліфікаційною науковою працею, виконаною особисто **здобувачем** у вигляді спеціально підготовленого рукопису або опублікованої монографії. Підготовлена до захисту дисертація повинна містити висунуті здобувачем науково обґрунтовані теоретичні або експериментальні результати, наукові положення, а також характеризуватися єдністю змісту і **свідчити про особистий внесок здобувача в науку.**»

«14. ... У разі виявлення текстових запозичень, використання ідей, наукових результатів і матеріалів інших авторів без посилання на джерело дисертація знімається з розгляду незалежно від стадії проходження без права її повторного захисту.

Виявлення в дисертації, авторові якої вже видано диплом доктора чи кандидата наук, текстових запозичень без посилання на джерело, є підставою для прийняття рішення про позбавлення його наукового ступеня.»

На підставі викладеного звертаюся до НАЗЯВО з проханням:

1. Запросити в Салогуб І. І. докази існування статті її авторства, вказаній під №1 у списку публікацій за темою дисертації (Салогуб І. І. Особливості фінансово-кредитних відносин в аграрній сфері. Наукові праці Полтавської державної аграрної академії // 2015. – Вип. 1 (10). – С. 304–309).
2. Надіслати запит до Національного репозитарію академічних текстів щодо причин фактичної відсутності на сайті (<https://nrat.ukrintei.ua/searchdoc/0415U000856/>) тексту дисертації Г. В. Сидор (викладений там файл дисертації має обсяг 0 байт).
3. Розглянути питання щодо академічного плагіату в дисертації Ірини Іванівни Салогуб на здобуття ступеня кандидата наук, провівши аналіз наведених фактів текстових збігів, та прийняти рішення щодо виявлення/невиявлення у дисертації І. І. Салогуб фактів порушення академічної доброчесності.
4. У випадку підтвердження фактів порушень І. І. Салогуб академічної доброчесності звернутися до Міністерства освіти і науки України з вимогою щодо необхідності позбавлення цієї особи наукового ступеня кандидата наук.

Додатки:

1. Порівняльна таблиця із наведенням фрагментів дисертації Салогуб І. І. та відповідних фрагментів опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства в форматах pdf та docx.
- 2.1. Електронна копія дисертації Салогуб І. І., поданої на здобуття наукового ступеня кандидата медичних наук, у форматі pdf.
- 2.2. Електронна копія автореферату дисертації Салогуб І. І., поданої на здобуття наукового ступеня кандидата медичних наук, у форматі pdf.
3. Електронні копії джерел неправомірного використання в форматі pdf:
 - 3.1. Дисертація: Долгачева Т. С. «Развитие кредитования как фактора обеспечения воспроизводства в сельском хозяйстве».
 - 3.2. Стаття: Антонов А. В. «Економічний розвиток сільських територій: міжнародний досвід кредитування»;
 - 3.3. Стаття: Бондаренко Н. В., Корнега А. О. «Державне регулювання системи кредитування аграрної галузі»;
 - 3.4. Стаття: Артем'єва О. О. «Банківське кредитування АПК: сучасний стан та перспективи розвитку»;
 - 3.5. Дисертація: Сидор Г. В. «Кредитне забезпечення розвитку сільського господарства»;
 - 3.6. Стаття: Пахомова А. О. «Специфіка державного управління аграрною наукою» (у збірнику наукових праць «Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету», файл «3.6. juspradenc29-1.pdf»);
 - 3.7. Стаття: Тельнова Н. Н., Шеховцова С. Р. «Организация государственного стимулирования инновационной деятельности в АПК»;
 - 3.8. Стаття: Пилюгина Л. В. «Основные направления регулирования финансово-кредитных отношений в АПК»;
 - 3.9. Стаття: «Юняева Р. Р., Частухина Ю. Ю., Курмаева Г. И. Оценка эффективности государственной поддержки системы кредитования сельскохозяйственных предприятий»;
 - 3.10. Стаття: Камилов М. К., Камилова П. Д., Камилова З. М. «Проблемы повышения инвестиционной привлекательности АПК»;
 - 3.11. Стаття: Цветков В. А., Шутьков А. А., Дудин М. Н., Лясников Н. В. «Повышение инвестиционной привлекательности отрасли сельского хозяйства в России».

18 липня 2024 р.

О. Ю. Смірнов,
канд. біол. наук, ст. наук. співр.